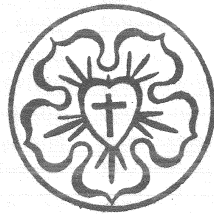

OROSHÁZI

HARANGSZÓ

1997. augusztus 31.

IV. ÉVFOLYAM 3. SZÁM

INGYENES

Meghívóként

60 éves jubileumát ünnepli az egykori Evangélikus Gimnázium Orosházán, 1997. szeptember 14-én, vasárnap. Szeretettel és tisztelettel hívunk mindenkit erre a szerény ünnepségünkre. Hívjuk azokat is, akik szívügyüknek tekintik városunkban az egyházi oktatást, de külön szeretettel hívjuk azokat, akik egykor diákjai voltak ennek az iskolának.

Az Orosházi Harangszónak ez az ünnepi száma ebből az alkalomból keletkezett, elsősorban a volt gimnáziumra emlékezünk benne, de az iskolai oktatás jelene és jövője is fontos témánk.

Az ünnepi évforduló tervezett programja:

10 óra: ünnepi istentisztelet az evangélikus templomban

Szokolay Sándor Kossuth-díjas zeneszerző erre az alkalomra komponált egy Motettát, előadja az Orosházi Madrigál Kórus, vezényel Pechán Zoltán karnagy.

Közvetlenül az istentisztelet után koszorúzás a Táncsics Gimnáziumban!

14 óra: emléktábla leleplezése az Evangélikus Általános Iskolában (Bajcsy-Zsilinszky u. 1.) az egykori evangélikus gimnázium helyén.

Közvetlenül utána emlék-kiállítás megnyitása az iskolában!

Isten iránti hálával emlékezünk meg arról, hogy jóval több, mint 60 esztendővel ezelőtt voltak olyanok, akik lelki-szellemi szükségét érezték annak, hogy gimnáziumot hozzanak létre ezen az akkori falusi településen, méghozzá evangélikus gimnáziumot. A szellem felemelése gyönyörű küldetés. A szellem felemelése nemcsak a tudásanyag mennyiségén múlik, hanem elsősorban azon a minőségi töltésen, amelyet csak az Istentől kapott örök értékeken keresztül plántálhatunk az ifjúság szívébe.

Szegény hazánk - és szegény pátriánk - egyre kérségbe ejtőbb erkölcsi állapota kellene, hogy ellenállhatatlanul kényszerítsen bennünket világnézetünk, hitünk felelősségteljes átgondolására. Igen nagyon itt van az ideje a magunkba szállásnak!

Erre intenek a hétvégi, üres lelkű őrzöngők, az alkoholba, nikotinba, drogba tojtott életek, a már tiatalon beteges utódamk szomorú ténye. (40%-a egészségi okok miatt nem felelt meg az idén még a rövidített katonai szolgálatra sem, pedig ott csak a testi állapotot nézik.)

Mégis ünnepelni szeretnénk, mert még mindig nem veszítettük el azt a hitünket, hogy egyszer csak rádöbbenünk igazi emberi méltóságunkra és keresni kezdjük a minőségi élet forrását. EZÉRT SZERETETTEL HÍVUNK MINDEN JÓ SZÁNDÉKÚ EMBERT, ÜNNEPELJEN ÉS EMLÉKEZZEN VELÜNK 1997. SZEPTEMBER 14-ÉN, VASÁRNAP 10 ÓRAI KEZDETTEL!

Ribár János
esperes, lelkész

AZ OROSHÁZI EVANGÉLIKUS GIMNÁZIUM TÖRTÉNETE

/vázlat/

Az orosházi evangélikus egyházközséget 1935-től foglalkoztatta a gimnázium alapításának gondolata. Fürst Ervin 1935. őszén D Raffay Sándor püspöknél tett látogatásakor kérte a püspök tanácsát, hogy 1933-tól településünkön működő, a kultusz-kormányzattól nyilvános jogot nem kapott Gimnáziumi Előkészítő Tanfolyamot hogyan vehetné át az egyház, s miként lehetne a község újratelepülése 200. évfordulójára nyilvános jogú gimnáziummá kiépíteni. Jogos volt a lelkész felvetése, mert az ország hasonló nagyságú városaiban, községeiben volt gimnázium, csak megyénk nyugati részén élő, tanulni akaró fiatalok, nyilvános gimnázium hiánya miatt a szomszéd városokban kényszerültek középiskolai tanulmányaikat folytatni. D Raffay Sándor is egyetértett az evangélikus gimnázium szükségességével 1936-ban és az 1937. év első felében több tanácskozást folytatott az orosházi egyházközséggel, a politikai községgel, az egyházmegyével, Hóman Bálint kultuszminiszterrel a létesítendő gimnázium ügyében. Számos akadály, nehézség leküzdése után 1937. július 27-én a zsúfolásig megtelt orosházi evangélikus templomban Sztranyavszki Sándor egyházkerületi felügyelő, Horémusz Pál igazgató lelkész elnöklétével tartott közgyűlésen egyhangúlag kimondták az Orosházi Evangélikus Gimnázium alapítását, mely "minden orosházi lakos gyermekének biztosítja a tanulást, és felekezeti különbség nélkül mindenki egyforma tanúját fizet", az iskola fenntartója a politikai községtől jelentős anyagi támogatást kapva az evangélikus egyházközség lesz, "kormányzását" a Bányai Egyházkerület felügyeletével működő egyházi és világi személyeket tömörítő Iskolai Bizottság látja el, a tanfolyam tanárait felekezeti hovatartozástól függetlenül átveszi, őket az állami "javadalmozással" megegyező fizetésben részesíti.

A közgyűlés határozatát jóváhagyásra felterjesztették a minisztériumba. Hóman Bálint miniszter tudomásul vette az egyházközség határozatát, hozzájárult, hogy 1937/38-ban a gimnázium I-II. osztálya megnyíljk, de kikötötte, hogy "az országos iskolai szervezési tervezet keretében későbbiekben a lakosság foglalkozásbeli és hitfelekezeti viszonyainak figyelembevételével bizonyos gyakorlati jellegű állami középiskolát" fog működtetni. Az egyházkerület és az egyházközség a miniszteri engedélyt kényszerült tudomásul venni.

Az 1937-38. tanévben az I. és II. osztályba 76 tanuló /leánytanulók, mivel az intézmény fiú gimnáziumként működött, a beírt fiútanulók 10%-át tehették ki, bejáró magántanulóként tanultak/ Dr. Benkő István ny. tanügyi tanácsos mb. igazgató vezetésével a tanfolyamról átlépő tanárokkal, a község által használatra átadott Vági-féle házban /az épület a mai evangélikus általános iskola helyén állt/ kezdte meg gimnázium tanulmányait. 1938. nyarán a kultuszminiszter a tanfolyamot az evangélikus gimnázium vezetése alá helyezte, 1939-ben pedig engedélyezte, hogy a tanfolyami tanulók a szarvasi evangélikus gimnázium helyett helyben, a szegedi tankerületi főigazgató küldötte előtt tegyenek eleget év végi vizsgakötelezettségüknek. Érettségi vizsgát azonban továbbra is Szarvason tehettek a VIII. osztály végzetek.

Az 1939/40. tanévre az évenként mindig magasabb osztálynak biztosított nyilvános jogú gimnázium I-IV. osztályai tanulólétszáma 136 tanuló volt, a tanfolyamé, V-VIII. osztályoké 48.

1940-ben a miniszter, hű maradván 1937-ben megfogalmazott engedélyéhez, a felső osztályok nyilvános joga megadása helyett a helyi mezőgazdasági középiskola átvételét átmeneti kedvezmények, államszegély ígéretével ajánlotta fel az egyháznak. Az átvételei elői, mivei a miniszter eredeti engedélyét az egyházközség elfogadta, nem zárkózott el, de ragaszkodott a gimnáziumhoz még úgy is, hogy a felső osztályok "átmenetileg" tanfolyami jelleggel működjenek. Az adott történelmi körülmények között az átvételről a tárgyalások elhúzódtak, majd 1942-re lekerült a napirendről.

1941-ben a miniszter, tapasztalván az orosházi evangélikus gimnáziumban a létszám emelkedését, küldöttjével tanulmányoztatta a nyolc osztályos gimnázium kiépítésének jogosultságát. A vizsgalódás megállapította, hogy településünkön indokolt a teljes gimnázium létrehozása, de a miniszter ennek megvalósítását csak állami intézményként látta lehetségesnek.

A politikai község növekvő anyagi segítsége ellenére az evangélikus népiskolákat is fenntartó egyházközség erőforrásai lassan kimerültek. Ezért az evangélikus képviselőtestületben felvetődött, hogy bizonyos feltételek mellett a gimnáziumot átadják az államnak. A püspök, értesülvén a helyiek szándékáról, igyekezett a képviselőtestületet a magyar egyetemes evangélikus egyház érdekében az államosítás szándékától eltéríteni, sikerrel.

A tanulói létszám - annak ellenére, hogy 1940-től megszakadt a felső osztályok nyilvános jogának megadása - emelkedett, az 1943/44. tanévre elérte a 385-öt. A Vági-féle ház a növekvő számú tanulócsoporthoz nem tudott helyet biztosítani. Az elhelyezési gondokon az Evangélikus Nőegylet segített /épülete a mai posta mellett állt/. Amikor már a nőegyleti házban kialakított tantermek sem bizonyultak elégségesnek, a politikai község a gimnázium szomszédságában lévő Küllely-házat adta át oktatás céljaira, 1944-ben pedig a Vági-féle házzal együtt, a hozzájuk kapcsolt 1 k.hold telekkel a fenntartó egyháznak adományozta. Az elhelyezési gondok ezzel megoldódtak.

A fenntartási gondok azonban továbbra is jelentkeztek. Ezen kívánt segíteni a dunántúli Egyházahetéről a 18. században áttelepült evangélikus vallású Kunos család leszármazottja, Kunos József. Halála előtt, 1943. tavaszán készített végrendeletében 42 és fél hold szántóföldjét, 6 hold kenderföldjét, a Zombai u. 23. sz. alatti háza fele részét a gimnáziumra hagyományozta. Az örökösök a végrendeletet megfélembeték, az örökösök elhatározása, nemes szándéka sem akkor, sem a későbbiekben nem valósulhatott meg.

Ugyanebben az időben a püspök is látta, hogy az orosházi egyházközség a politikai község biztosította 10 P ellenére nem tud a gimnázium működtetésével megbirkózni, az intézményt 1944. január 1-től a Bányai Egyházkertület fenntartása alá helyezte.

A növekvő létszám alapot adott arra, hogy a gimnázium tantestülete 1941-ben végérvényesen nyugdíjba vonuló Dr. Benkő István helyébe lépő Csizmadia György igazgatóval, az egyházközség képviselőtestülete, az egyházmegye, az egyházkerület püspöke, az 1933-ban a nyilvános gimnázium megteremtéséért alakult, a gimnáziumot anyagilag és erkölcsileg támogató Orosházi Gimnázium-barátok Egyesülete vezetőivel úja és újra kérvényezzék a miniszternél a nyilvános jog megadását. A küzdelem nem volt hiábavaló. 1944. április 13-án megszületett a jogos, rég óta fűzött döntés, az Orosházi Evangélikus Gimnázium megkapta az államérvényes bizonyítvány kiállításának, az érettségizetésnek a jogát. A rendelet későn érkezett, a háborús események miatt a tanévet április első napjaiban be kellett fejezni. Így gyakorlatban az 1944/45. tanévtől lett nyilvános jogú intézmény a gimnázium.

Az 1945-ben hozott rendelet alapján kiépülő általános iskola első évfolyama még a gimnáziumban működött. 1946/47-től az általános iskola önállósult, Evangélikus Általános Iskola néven Frenyó László igazgató vezetésével zömmel gimnáziumi tanárok óraadói alkalmazásával működött azon elképzeléssel, hogy növendékeik tanulmányaikat majd az evangélikus gimnáziumban folytatják. Az 1945/46. tanévtől a gimnázium V. osztályától felmenő rendszerrel a tanulók választása alapján human vagy reál osztályokban való tanulmányok folytatására adódott lehetőség. A két évi "kényszerszünet" után 1946-ban megnyílt az internátus, 25 tanuló kapott abban teljes ellátást, rendszeres tanulmányi segítséget. Ugyanebben az évben a malmói egyház korszerű épületet, felszerelést akart biztosítani az orosházi gimnáziumnak, de a mindinkább balra tolódó politikai élet miatt a svéd evangélikusok "visszavonultak".

A gimnáziumi tanulók száma az általános iskola fokozatos kiépülésével csökkent, az államosítás évében, 1948-ban 176 tanuló kapott osztályzatot.

A gimnázium állami tan-és órateranggal dolgozott. Feltételeit az egyházi főhatóság mellett a szegedi tankerületi főigazgatóság látta el.

A szegényes körülmények között működő gimnázium tanárai, a háborús nehézségekkel is "megbirkózva" tanórákon, a lehetőségekhez mérten működő érdeklődési körökben gyarapították tanítványaik ismeretét, fejlesztették készségeiket. A tankerületi főigazgatói látogatások általában elismerően szóltak munkájukról, mert tudták, hogy a sarjadó intézet oktató-nevelő munkájának letéteményesei, ezért mélyszégyen hittel, hivatással, folyamatosan gyarapított szaktudással, a gyermekek iránti szeretettel alapozták az intézmény jövőjét.

Munkásságuk részletes bemutatására itt, a behatárolt terjedelem miatt nem vállalkozhatom, de legalább nevüket meg kell említenem. Szolgálati idejük feltüntetése nélkül időrendben haladva: Benosik István, Frenyó László, Péterfia Zoltán, Török István, Sass Árpád, Kazár József, Molnár Endre, Dr. Benkő Katalin, Fenesev László, Gubicza Gabriella, Gyarmati András, Horovitz Klári, Péterfiáné Patak Karola, Zoltai István, Károlyfalvi Béla, Molnár Endre, Nagy Sámuel, Szijas Pál, Tóth János, Ballai Mihály, Kálmán László, Baranyai Éva, Koszorus Oszkár, Dr. Tömböly János, Elek László, Jeges Sándor, Dr. Tömör Lajos, Bor Pál, Gabányi Géza, Kara Mihály, Danhauser Lászlóné, Farkasinszki Imre, Dr. Herendy Béláné, Dr. Máty Zoltán, R. Molnár Mihály, Harsányi Lajos, Pataj Mihály, Paláki Szilveszter, Glózik Pál, Ravasz Ferenc, Kerti Károly.

A hitoktatók: Furst Ervin, Horémusz Pál evangélikus, Horváth Kálmán református, Kálnoki Kiss Dániel unitárius, Györgypál Albert, Marosi László, Dr. Balog Imre, Séber András katolikus, Büchler Márton, Weisz Miksa, Kon Simon izraelita lelkészek és rabbik, a leánytanuló felügyelője: Zelenka Magda, Kálmán Rezsóné.

iskolaorvos: Dr. Dénes János

pedellusok: Lehoczki János, Pintér Mihály és Pintér György voltak.

Keller József
nyug.gimn.igazgató

EVANGÉLIKUS HITIAN-BEIRATKOZÁS

SZERETETTEL FELHÍVJUK minden kedves, apított szülő érdeklődő figyelmét, hogy evangélikus hitoktatás nemcsak az egyházi iskolában lehetséges, hanem - alkotmányos jogként - minden önkormányzati iskolában is. Tehát az 1997/98-as tanévben is szeretettel kínáljuk a lehetőséget arra, hogy a gyermekek, tanulók, fiatalok ismerkedhessenek keresztény hitük alapvető igazságaival, melyek a hétköznapi élet szempontjait figyelembe véve is nagyon fontosak.

Egyrészt az általános műveltséget is szolgáló bibliai történeteket ismerhetik meg, másrészt Isten emberi életünket segítő rendjét (Tízparancsolat és annak mai értelme). A hitoktatók személyében találkozhatnak olyan nevelőkkel, akik már tapasztalatból tudják, hogy mit jelenthet a hétköznapi élet megpróbáltatásai között az élő istenhit.

Azért is fordulunk kéréssel a szülők felé, mert gyakran tapasztaljuk, hogy a gyermekek szeretnék volna részt venni a hitoktatáson, de szülői ellenállásra ütköztek. Ezt az ültől, amikor egy másodikos kislány azt mondta a hitoktató néninek: "csak azt tudnám, anyukám miért haragszik ezért, mert szeretnék ide járni?" - Olykor mi is szeretnénk tudni, bár sajnos tudható.

Kérünk és hívunk barkit ebben az esztendőben is a hitoktatásra!

Hitoktatók és lelkészek

Válogatás levelekből

Ennek az ünnepi számnak elsődleges célja és feladata elősegíteni a szeptember 14-i ünneplést a hajdani evangélikus gimnáziummal kapcsolatosan. A szervező bizottság tagjai még május elején körlevelet fogalmaztak meg, egyrészt személyesen küldték el azokat, másrészt közzétettük az Evangélikus Élet országos hetilapunkban, s ezekre érkeztek szép számmal válaszok. Terjedelmi okokból nem tudunk a utolsó betűig mindent közölni, de fogadjanak el egy válogatást a tanulságos levelekből. A válogatás sorrendje teljesen esetleges, szinte ahogy a posta az asztalunkra helyezte, következzenek a levelekből az idézendők:

1./ **Dr. Kovássy Zoltán** (Budapest) ügyvéd lett, s 1950-től kezdve ez volt a hivatás a nyugdíjba vonulásáig; több értékes kintünetés birtokosa, valamint jelentős publicisztikai tevékenységet is folytatott, főleg történelmi, hadtörténeti, jogtörténeti írásokról tudhatunk, de irodalom- és színháztörténeti írásai is olvashatók; dokumentum értékű levelében felsorolta a hazai sajtótermékeket, amelyekben publikált, s nagyon hosszú a lista. Dr. Kovássy Zoltán írja: "Diákkori emlékeim kezdete 1933. évre esik, amikor megalakul ... a gimnáziumi tanfolyam. Tizenkét éves voltam ekkor. Egy vasárnap délután két fiatal tanár, Musolini Béla és Péterfia Zoltán kereste fel édesapámat, Dr. Kovássy Albert ügyvédet a magángimnázium felállítására ügyében. Az akkori Orosházi Újság is hírt adott erről: "Értekezlet a gimnázium érdekében... A község tanácsstermben értekezletet tartottak, melyen 22 - nagyrészt vezető ember - jelent meg, határozatot hoztak az augusztusban megnyitandó gimnáziumról. ~ Ennek következtében lett édesapám a Gimnáziumbarátok Köre elnöke és a következő évek során többször járt el Budapesten a kultuszminiszternél, képviselőknél, hogy az Evangélikus Egyház legyen a gimnázium fenntartója.

Én az 1934/35. tanévben kezdtem a gimnázium negyedik osztályát, s év végén a mezőtúri református gimnázium tanári kara vizsgáztatott minket. A következő évben a szarvasi Vajda Péter evangélikus gimnázium tanárai vizsgáztattak és 1939-ben náluk érettségiztünk."

Fontos és jelenünkre nézve is üzenetértékű részlet:

"Musolini Béla pedig az 512. sz. II. Rákóczi Ferenc cserkészcsapat parancsnokaként oltotta belém a fiúromantikát. A csapat őrsvezetője, majd rajvezetője lettem. Pásztor mellett, a Hasznosi vár alatt... rendeztünk emlékeztető táborozásokat."

Köszönettel vettük a levélben közölt jelmondatot is, ami Petőfitől származik, és ma is jelentős igazságtartalma van: "Jelmondatom Petőfitől van, aki 1849. januárjában Debrecenben ezt írta: "Aki a múltba néz, a jövőbe lát, éppen úgy látni a víz mélyében a magas eget. _ Remélem, hogy a mai fiatal gimnazisták megértik gondolatainkat."

K ö s z ö n j ü k a levelet!

2./ Forrásértékű levelet kaptunk **Brebovszky Gyula** nyug. evangélikus lelkészétől, aki az általa ismert, az iskolával, tanárokkal és diákokkal kapcsolatos írásokat (forrásukkal) közli számunkra. Külön felhívja a figyelmet arra, hogy "Az orosházi Harangszó ünnepi számában esetleg lehetne utalni az Evangélikus Gimnázium egykori Ifjúsági Luther-szövetség munkájára. Erről részletes tudósítás olvasható az 1941/42. Évkönyv 23. oldalán, az 1942/43. Évkönyv 43. oldalán és az 1943/44. Évkönyv 20. oldalán." K ö s z ö n j ü k a levelet!

3./ Kedves beszámoló és anekdoták olvashatók **Zatykó Imre** egykori diák tollából is, aki kutatóintézetben dolgozik és "a legszívesebben és a legtöbbet az alma természabszabályozása, fagy- és aszályvédelme területén" dolgozott. Részlet a levélből:

"Számomra - mint gondolom diáktársaink többségének - életre szólóan meghatározó volt az orosházi Gimnáziumban eltöltött 8 év... A mi tanáraink többségének úgy volt tekintélye, hogy emellett, ha a helyzet úgy hozta, velünk együtt mókáztak, fociztak, énekeltek stb... Ami a tanulmányi színvonalat illeti, soha nem éreztem magam hátrányban a nagy iskolák volt diákjaival szemben... Minden tanáromra szeretettel gondolok, és eszembe sem jut, hogy bárkinek fejrőjak valamit. Mégis, elnézést kérve azoktól, akiket név szerint nem említek, egy tanóránkat külön szeretném megemlíteni: Elek Laci bátyámat. Ő az irodalmat olyan hatásosan tudta közvetíteni számunkra, hogy életre szóló élményeket nyújtott. _Nem középiskolás fokon_ tartott irodalomóráira tucatnyi könyvet hozott be a hóna alatti, amelyekből csokrosan lógtak ki a jelzőcédluk... megtanultuk, hogy kell befogadni egy irodalmi alkotást. A kínai bölcsesség szerint jobb, ha az éhezőnek nem halat adunk, hanem megtanítjuk halat fogni. Ezt tanultuk mi meg Elek tanár úrtól."

Szinte filozofikus megállapítás, amit tisztelettel emelünk ki a kedves olvasó számára:

"Első közvetítésben igaz, hogy az emberiség reál műveltsége hozza létre a létezés materiális feltételeit. Ezt nem lehet nélkülözni. De amiért érdemes létezni, az a humán műveltség fejezeteiben, a zenében, irodalomban, egyéb művészetekben van megfogalmazva... ha Newton vagy Einstein meg sem születik, manapság maradvány nélkül ugyanúgy ismernénk a mechanikai mozgástörvényeket, vagy a relativitás elmélet egy másik, sosem hallott névhez kapcsolódva. De, ha Verdi, Dosztojevszkij vagy József Attila nem születtek volna meg, jelenleg ismert alkotásaik örökre hiányoznának."

Egy anekdota a levélből, címe a "nyelvecské":

"Latin tanárunk, Harsányi Lajos kifogyhatatlan volt az órát és az anyagot játékosan színező ötletekből. Volt egy iskolatársunk, Pagyoga Lajos, játszott az iskola labdarugó válogatottjában. Egy évkönyvi adat szerint 1:1-et játszottunk egy másik iskolával (Göllövő: Pagyoga öngól és Pagyoga). Lajosunk a latin nyelvtanból nem volt ennyire gölerős. Egy

óra kezdetén a tanár úr kijelentette, hogy most pedig azok fognak felelni, akinek a nevében "e" betű van. Pagyoga Lajos csupa mély fekvésű magánhangzójával oly_ mértékben felszabadult erre, hogy viháncolását a tanár úr is észrevette. A feszült csendben látszólag az "e"-betűsök között keresgél a noteszében, majd hatásos szünet után megszólalt: **PEGYEGE!**

Az összeomlás körülményeit nem őrizte meg az emlékezet, de ezt követően éveken keresztül lehetett hallani a tízperces szünetben valamelyik iskolatárstól: Pegyege." S mikor mi volt a válasz...

K ö s z ö n j ü k a levelet!

4./ Fertődről is érkezett levél **Zatykó Józseftől**, aki néhány szakfolyóiratban megjelent tudományos cikkének külön lenyomatát küldte meg, és kedves levelében "két karcolat olvasható a régi gimnáziumi életből."

"Nomen est omen

Beiratkozás a Külley házban, 1944 háborús nyarán. Előzetem megilletődött néni magasra nőtt kisfiával. "Magna Sándor" - diktálja. "Magnus helyesebb volna, mert a nagy melléknévnek ez a latin hímnemű alakja" - jegyzi meg Csizmadia igazgató úr.

Akkor még senki sem sejtette, hogy a nyurga, megszeppent első osztályos fiúból Mátrai Sándor, Magyarország labdarúgó csapatának sokszoros válogatottja lesz, aki mint kiemelkedő sportember valóban méltó a magnus jelzőre."

"Történelemórán

A kedves emlékü T. tanár úr rendszerető, következetes ember volt. Felelés után nem mulasztotta el a következő történelemlecke magyarázását.

- Mondottuk a múlt órán - mindig így kezdte a mondókáját. Az éles szemű, jobban mondva jó fülű diák hamar észreveszi tanárainak gyengéit, jellegzetes tulajdonságait. Egy alkalommal épp a soron lévő lecke ismertetése következett volna, amikor a padok felől valamelyik csibészkedő diák szájából félhangosan, de félreérthetetlenül hangzott el a jól ismert rituális, bevezető mondat: Mondottuk a múlt órán - T. tanár úr felkapta a fejét, néhány másodpercig farkasszemet nézett az osztállyal, majd kivételesen így kezdte: A múlt órán mondottuk... "

5./ Ugyancsak ebből a most ünnepelt iskolából került ki **Dr. Szekulesz Ágnes** is, akitől szintén kaptunk egy kedves levelet és küldeményt a kiállításra: "Sajnos nem rendelkezem tárgyi emlékekkel, de írói vénával sem, így nem írom meg emlékeimet, annak ellenére, hogy nagyon kellemesek is akadnak köztük. Az itthon és külföldön megtartott előadásaimról nincs írásos anyagom. Publikációim első oldalainak fénymásolatát megküldöm." Valamint egy "Kiváló orvos" kitüntetés dokumentuma volt a borítékban, és a megküldött tanulmányok, előadások száma 30 db., az egyik címe pl.: "Radioezüsttel végzett máj-scintigraphiás kísérletek."

K ö s z ö n j ü k a levelet!

6./ **Deák Dezső**, az "1948-ban érettségizettek egyike" levelében így ír: "Örömmel olvastam, hogy volt kedves iskolám alapításának 60. évfordulóját készül ünnepelni. A meghívót nagyon köszönöm... Kimondhatatlan öröm lesz számomra, hogy láthatom volt kedves tanáraink még életben levő tagjait és kedves volt diáktársaimat, barátaimat." S köszönettel vettük a 29 oldalas címlistát "a Szegeden, illetve Szeged környékén élő volt iskolatársakkal" kapcsolatosan. Továbbá: "Tárgyi emlékeim a cserkészethez fűződnek. Megőriztem az igazolványomat Enessey László cserkészparancsnokunk aláírásával és még néhány tárgyat a cserkészetre vonatkozólag..."

K ö s z ö n j ü k a levelet!

7./ **Dr. Ravasz Magda** (Dr. Fehér Dezsőné) a kedves magánlevél mellé rövid életrajzt mellékel, amit az utolsó bekezdés miatt (is) szívesen közreadunk:

Dr. Ravasz Magda

(Dr. Fehér Dezsőné)

Önéletrajzi adatok

Orosházán születtem, édesapám Ravasz Antal, édesanyám Heitz Julianna.

- Az Orosházi Evangélikus Gimnáziumban érettségiztem 1948-ban kitűnő eredménnyel. Az Eötvös Loránd Tudományegyetemen 1952-ben kémia-fizika szakos tanári diplomát szereztem. 1952-től 1971-ig a Than Károly Vegyipari Technikumban tanítottam kémiát és veztettem laboratoriumi gyakorlatokat. 1971-től a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Kémia Tanszékén dolgoztam adjunktusként, majd tudományos főmunkatársként.

- 1975-ben "Summa cum laude" minősítéssel védtem meg doktori disszertációm. 1987-ben kandidátusi tudományos fokozatot szereztem. Kutatási területem a növények mikroelem ellátása, illetve forgalma, különös tekintettel a titán mikroelemre.

- Kutatási eredményeim több népszerű és tudományos publikációban jelentek meg, előadásokat tartottam hazai és külföldi konferenciákon egyaránt.

- Négy magyar, illetve nemzetközi szabadalmam van, 1982-ben "Kiváló Feltaláló" fokozatú kitüntetést, 1984-ben a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Miniszter különdíját nyertem el.

- "Szervetlen kémia" és "Laboratóriumi gyakorlatok" c. tankönyvet írtam a szakközépiskolák számára, társszerzőként részt vettem egyetemi tankönyvek írásában is.

- Az orosházi "Ravasz Antal" alapítvány kezdeményezőjeként alapító tagja és kuratóriumának elnöke vagyok. Az alapítvány az Evangélikus Iskola és Gimnázium tanulóinak tanulmányi ösztöndíj elnyerésére ad lehetőséget."

K ö s z ö n j ü k a levelet.

**A levelekből válogatott:
Ribár János**

Szokolay Károly

Emlék egykori iskolámról

A régi orosházi evangélikus gimnázium falára

*Hitüket hozták őseink ide,
tudták, hogy el kell menni messzire.
Üldözöttekből lettek szabadok,
Zombárról orosházi magyarok.
Vinni kell a hitedet,
ha valaki fenyeget,
harangostól, papostól,
mint valami apostol.*

*S lett Magyarhon legnagyobb faluja,
sajátmagának bátor gyámola.
És szállt az izes dunántúli szó:
fület rövid hangzókkal itató.
Tartották a hitüket,
józan paraszt eszüket,
új templommal, haranggal,
néha jogos haraggal.*

*Akartak aztán gimnáziumot.
Evangélikust! Igazit, nagyot!
Szerény lett, de tudomány otthona.
De jó, hogy én is járhattam oda!
Serkentette hitemet,
pallérozott engemet.
Úgy formált, hogy azóta
mindeneknek alapja.*

*Ami ő adott, úgy adta nekem,
hogy semmi át ne fesse sohasem.
De diktátorok jöttek azután
és megszüntettek téged ostobán.
Megtagadták hitüket,
elvesztették eszüket.
Ő, te régi iskolám,
megújulsz majd igazán!*

*Tanáraim, a szívükben nagyok,
köszönöm nektek, hogy magyar vagyok!
Álljon itt néhánytoknak a neve:
Péterfia, Tömböly - márványba kellene
vésní, s Frenyó - s nevét a többinek.
Bor Pál meg Kara - megérdemlitek!
Vinni kell a hitedet,
mit ők mutattak neked.
- mondogatom magamnak.
Őrök példát mutattak!*

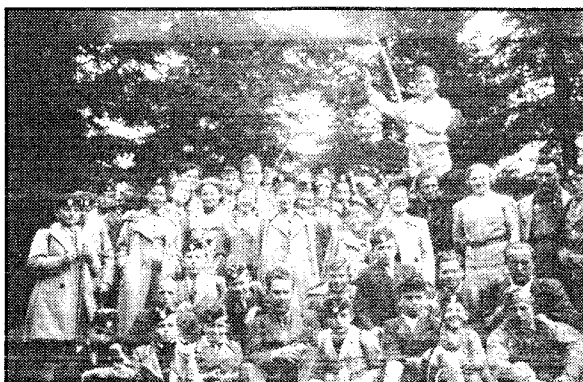
Az ESPERES ÚR

(Bolla Árpádról)

Orosházán a Temető utca és a vasút közötti részt hívták egykor Kiserdőnek. Én már gyermekkoromban sem láttam ott természetes fákat, csak gyepet néhány bokorral. A város történetéből tudom, hogy egy mesterségesen telepített erdő volt ott, melyet népünnepélyek megtartására használtak őseink, de a Mikolay-kert létrehozásával ez megszűnt. Nem érte meg az első világháborút sem. Viszonylag egyenletes térség volt ez, ahol a két világháború között leventefoglalkozásokat tartottak. Emlékszem, hogy 1943-ban kispuskalövészetre kellett odamennünk a gimnáziumból. A céltáblákat úgy helyezték el, hogy a lövések a Temető utcai házak felé irányultak. Lett is ebből baj. Bolla Árpi barátom úgy fölé lődözött a célnak, hogy a szemközti ház verandájának ablakait kilyuggatta. Jött a gazda öklét rázva, káromkodva. Árpi részére a lövészetet felfüggesztették, de azt hiszem, hogy azóta sem volt a kezében fegyver, mert pap lett belőle. Másfélfé évvel később rendszerváltás volt /felszabadultunk/, majd az érettségi után ki erre, ki arra sodródott. Árpi barátom elvégezte a teológiát, de parókiához nem jutott, Más megélhetés után kellett néznie. Kitanulta a villanszerelés mesterségét és a Nemzetközi Vásár területén lett állandó munkája. Főnökei utóbb művezetővé léptették elő. Történt, hogy egy alkalommal sürgős munkát kellett elvégezni. A főművezető a villanszerelőket azzal ijesztgette, hogy ha nem megfelelő munkát végeznek, Pap elvtárral találják magukat szemben. Ennek megfelelően igyekeztek hát és a munka átvételére várták a Pap elvtársat, akit nem ismertek. A vállalat főmérnöke méltatta a szépen elvégzett munkát, amikor az egyik munkás megkérdezte: "de hol van Pap elvtárs?" Nagy derűtség közepette Bolla Árpád művezetőre mutatott, hiszen róla mindenki tudta, hogy evangélikus lelkész. Árpi idővel parókiát kapott, így felhagyott a fénycsőszereléssel. Esperesként vonult nyugdíjba, de a szolgálatot tovább folytatja Brazíliában, egy ottani magyar közösségben.

Domoki József

TESTVÉRISKOLÁNKKÁ FOGADTUK A MUNKÁCSI ÁLLAMI GIMNÁZIUMOT

Kedves színfoltja volt az orosházi Evangélikus Gimnázium életének a minden tanévben megrendezett un. teadélután. A diákok szórakoztató műsort adtak, majd tánc következett, a szülők és tanárok között pedig a szülői értekezletnél kötetlenebb beszélgetés alakulhatott ki közben. Nos, ez a teadélután az 1938/39-es tanévben rendhagyó módon zászlóavatással egybekötve zajlott le. Az történt ugyanis, hogy 1938. novemberében az anyaországhoz csatolt Munkács városának állami gimnáziumát testvériskolává fogadta az orosházi Evangélikus Gimnázium. Ennek megpecsételésül elhatároztuk, hogy zászlót viszünk Munkácsra. Közadakozásból készült a gyönyörű selyemzászló, rajta a felirat: "Az orosházi Evangélikus Gimnázium diákjai és tanári kara a Munkácsi Állami Gimnáziumnak."

Az átadás 1939. pünkösd vasárnapján történt. Az ünnep előtti szombaton indult el a népes tanár-diák delegáció. A jó tanulók közül sokan jutalomként utaztak. Az Orosháza-Szolnok-Nyíregyháza-Csap útvonal vidám hangulatban telt el, volt sok dal és móka. Csapon át kellett szállni a Beregszász-Munkács vasútvonalra. A két vonat közti kb. egy órai várakozást azzal töltöttük, hogy a csapi állomástól nem messze húzódó egykori határon megszemléltük a csehszlovák állam által épített határvédelmi betonerődöket, majd utunkat folytatva alkonyattájban érkeztünk Munkácsra. A tanárok a munkácsi kollégák vendégszeretetét élvezték, a diákok egy kollégiumban kaptak szállást, ahonnan a kiürítéskor a csehek minden mozdítható berendezést elvittél, úgyhogy padlóra helyezett szálmazsákokon aludtunk, de számított is az nekünk, fontos volt, hogy Munkácson vagyunk.

Másnap, pünkösd vasárnapján ragyogó napsütésben került sor az iskolai ünnepségre, a zászlóátadására. Az ünnepség egyik kedves színfoltja volt a Munkácsi gimnázium ruszin tagozatának balalajka kísérettel előadott énekműsora. Aznap délután a Munkácsi Várba látogattunk el, nem kis büszkeséggel lépkedve a köveken, ahol egykor Zrínyi Ilona és a kis Rákóczi Ferenc is járt. Pünkösd hétfőjén az ezer éves határra volt a kirándulás. Alsóverecskéig vonaton, majd utána gyalog fel a hegygerincre. Az országhatárt jelző kőoszlop mellett fegyvertelen magyar katona heverészett, alattunk vastag májusi felhők gyülekeztek. Egy felhőrezen átsütő napsugár aranyba vonta a lavocsnei állomást, ahová éppen egy vonat pöfögött be. Felejthetetlen élmény az Alföld síkjához szokott szemeknek. Visszafelé újból Alsóverecskén szálltunk vonatra. A vonaton lengyel útlevelellenőrök utaztak Szolyvaig, majd vissza. Egenruhájukban jól festettek, mi kézzel-lábbal, iskolai némettudással ápoltuk velük a lengyel-magyar barátságot.

Pünkösd utáni kedden indultunk vissza Orosházára, felejthetetlen élménnyel és a munkácsi gimnazistákkal kötött személyes barátságokkal gazdagon.

A vereckei hágónál készült csoportképen vegyesen vannak munkácsi tanárok- diákok és orosháziak. A közel 60 év távlatából még felismerhető alakok:

Ülő sorban balról jobbra: második Karsai Karcsi, negyedik Sas Árpád énektanár, ötödik Pusztai László, a hetedik a budapesti ostrom alatt elveszett Tarr Józsi mellett egy munkácsi diák. Térdelő sorban a második, világos zakóban kiemelkedő alak Fári Jancsi, ötödik sötét zakóban e sorok írója, majd egy munkácsi tanár mellett Kazár tanár úr. Álló sorban harmadik lány Krausz Márta, majd egy munkácsi lány, utána Balogh Ági, Vizi Anna, Csizmadia Olga, egy munkácsi tanárnő, mögötte sötét blúzban Zoltai tanár úr, mellette Benkő Katika tanárnő. Ennesev tanár úr, mellette Lechóczky Pista. A fába kapaszkodó Zoltai tanár úr felett egy munkácsi diák integet. A kép hátlapján a dátum: 1938. május 28.

Dr. Ravasz Károly

Az orosházi Evangélikus Gimnázium tanulója voltam 1936-1944 között.

Isten iránti hálával telve írom visszaemlékezéseimet az iskolánkban eltöltött nyolc évről.

1936 szeptemberében kerültünk a gimnáziumba 10 évesen, 20 fiú és 6 lány. Csodálkozva néztük a 7. és 8. osztályosokat, el sem hittük, hogy mi valaha olyan nagyok leszünk. Osztályfőnökünk Török István rajztanár, festőművész volt, aki szigorúságával fegyelemre szoktatta a mindenhonnan jövő gyereksereget.

2. osztályban szeptemberben megjött Budapestről Frenyó László tanár úr, aki 2. és 3. osztályban osztályfőnökünk volt. Ennyi év után visszatekintve ő volt személyiségünk kialakulásának legfőbb meghatározója. Mély hite, derűs egyénisége, műveltsége hatása alól senki nem vonhatta ki magát. Boldogan írom, hogy régi diákjaival a kapcsolat a mai napig tart.

3. osztályosan nem sejtettük, hogy ez az utolsó béke-évtünk, mert mikor 1939. szeptember 1-én a tanévnyitóra mentünk, harsogta a rádió a II. világháború kezdetét.

4. és 5. osztályos korunkban a nemes szívű Zoltai István volt az osztályfőnökünk. 1941 áprilisában a húsvéti szünet után mentünk vissza az iskolába, amikor Péterfia tanár úr azt mondta, hogy egy percre álljunk fel néma csendben, mert miniszterelnökünk, Teieki Pál öngyilkos lett és nem tudjuk, mi vár hazánkra. Elkezdődött a tragikus délvidéki bevonulás.

6., 7. és 8. osztályban dr. Tömböly János, mindenki Jani bácsija volt az osztályfőnökünk. 1942. júniusában értesültünk róla, hogy hazánk is belépett a háborúba. Ettől kezdve egyre nehezebb idők következtek az országra.

8. osztályos korunkban lázasan készültünk az érettségire, amikor 1944. március 19-én a németek bevonultak hazánkba. Hamarosan megjött a rendelet, hogy az iskolákat 1944. április elsején bezárják, akik pedig érettségi előtt állnak, április 15-én érettségiznek. Így mi is a rendkívüli időpontban érettségizettek közé tartozunk.

Ami ezután következett, már tragikus. Zsidó osztálytársainkat deportálták, sok fiút behívtak, a lányok futottak, ki merre látott. De ez már másik történet lenne. Szeretnék megemlékezni elhunyt osztálytársainkról:

Burghardt Nándor
Jakobson Lajos
Must Júlia
Nativ Livius
Olasz Mihály
Pártos János
Polák Magda
Tar József

Emléküket szeretettel őrizzuk.

Végezetül köszönetet mondok mindazoknak, akik lehetővé tették, hogy ennyi év után összejöhettünk erre a szép találkozóra.

**Kunszeri Miklósné
sz. Háger Erzsébet**

Orosházán a cserkésznek van esélye az árral szemben úszni?

Minden más ellenkező vélemény ellenére azt kell mondanom: IGEN!

A cserkészben minden a jellemnevelést szolgálja. Az élet és igazság átadása nem pusztán a hitoktatás útján történhet. A hitet nemcsak megtanulni kell, hanem begyakorolni is. Ha jó a cserkészmunka, válhat a cserkész az egyházközség ifjúsági munkájának egyik leghatékonyabb eszközévé. Tehát a cél kettős: gyakorlati és erkölcsi, valamint hitbeli nevelés egyszerre.

Milyen értékeket sugall, s mutat fel a cserkészcsapat?

Az önkéntességet, ami az önként vállalt törvények megtartásában egy magasabb színvonalú fegyelmet, önfegyelmet jelent. Fontos értékek a mások iránti figyelemesség, a kötelességteljesítés, tolerancia, pontosság és az áldozat vállalása. Ezeket kell megtanulni, begyakorolni. Mindezek most igen fontosak, különösképpen az áldozathozatal és a példamutató élet, hisz egy szellemileg és lelkiileg tönkretett és félrenevelt ifjúság van a környezetünkben.

Sokat töpreng az, miért nem jönnek a 20-40 évesek a cserkészcsapatba vezetőknek? Hiszen, csak volna még Orosházán cserkészlelkek!? Vagy senki nem érez indíttatást, hivatást arra, hogy gyerekeket áldozatos, kitartó, példamutató élettől emberebb emberré formáljon? Látja-e a felnőtt a természet minden megnyilvánulásában Isten csodálatos alkotását? Szeretné-e felismertetni azt a gyermekkel is? Ők ugyanis vágyanak arra, hogy a természetet, annak élő világát saját pajtasuknak érezzék. Meg kell tanulniuk időben, hogyan kell azt védeni, óvni.

A cserkészlet nem feltétlenül a kicsinyeké. Ismeretes, hogy a leghatékonyabb a cserkésznevelés a 12-18 éves korúak között. Mégis tudni kell, hogy a **kiscserkészlet a cserkészlet jövőjének a záloga!**

Mi most az alapokat rakjuk le. 35 cserkészből 26 kiscserkész jár a foglalkozásokra. Reményeink szerint szeptember végén, október elején fogadalmat tehetnek az elmúlt évben megtanulták az alapfogalmakat, az életkoruknak megfelelő értékrendet. Alakult jellemük, s a sikeres próba után fogadalmat tehetnek.

A nagyobb cserkészek közül a nyáron Szegeden környezetvédelmi táborban vettek részt néhányan. Itthon őrsvezetőként példamutató cserkészmunkát végez Kecskeméti Gergely cserkésztestvérünk. Lelkiismeretes, szolgálatkész, a valódi értékeket híven őrzi Dimák Attila és Kálmán László cserkésztestvérünk. Reményeink szerint ők lehetnek az 512. sz. Győry Lóránd Cserkészcsapat vezetőivé, ha folytatják kitartóan lelkesen megkezdett munkájukat. Imáiban mindig kérem az Istent, adja meg számukra a kegyelmet, hogy elkezdett munkájukat siker koronázza. Így lehetne vállalkásuk Isten áldása az egész közösség számára. A kiscserkészek meríthetnek hitet, reményt és sok-sok szeretetet áldozatos munkájukból.

A felnőtteket arra kérem, hogy erkölcsiükben és anyagiukban is támogassák a cserkészcsapat munkáját, hogy színvonalas, eredményekben gazdag munkatervet tudjunk készíteni az 1997/98-as évről. Tudjunk dolgozni, terveinket valóra váltani, és egy nagytábor szervezni a jövő nyárra, melyen sok lélek köthet majd igaz barátságot Krisztusban.

Mosolygó Miklós

Emléktöredékek

*“Magasztaljátok az Urat, mert jó,
mert örökkévaló az Ő kegyelme”*

Zsolt 106, 1

Megállok az Evangélikus Általános Iskola előtt.

A lombok megszűrrik a napfényt, s ahogyan a szellőtől zizzennek, úgy nyüzsög, változik a földre hulló fényzilánkok sokasága... Kaleidoszkóp.

Gyermekkorom kedves varázsiata elevenedik meg és a csillámló mozaikok emlékképeket idéznek ... 1944. szeptember ...

A régi Evangélikus Gimnáziumot látom. Az egyszerű parasztház L alakja hosszan elnyúlik, a nyitott folyosóra nyíló tantermekből kis és nagy gimnazisták lépnek ki. Olyan jó közérjük tartozni! Vártam már ezt a napot, amikor fejemre tehetem a szép sötétkék bársony diáksapkát (a fiúk bordót viseltek), a kék keretes címerpajzson csillog az aranylót korona. Oldalt egy szerény ezüst sujtás jelzi, hogy elsős, kis gimnazista vagyok. Az ezüst csikok negyedik osztályig szaporodnak, azután a felsős éveket arany csikok jelzik... Hol van az még...?

A lányokat a fekete klottköpeny még sudárabbá teszi. Légiesen szépek, felnéznek rájuk.

Pintér bácsi házikója az udvarban áll. Hatalmas vesszőkosárban ropogós, friss kifli illatozik. Ilyen kiflit azóta sem ettem soha.

Az eresz alatt vasdarab lóg, azt üti meg kalapácsával, csengetés gyanánt.

Fiúgimnázium. Mi bejáró magántanulók vagyunk A fiúk “kezét csókolom”-mal köszönnék, magázódunk, mint a felnőttek. Ettől még komolyabbak leszünk!

A latin óra a legérdekesebb. Ubi est Roma? Hic est Roma!...

első lecke. ...

Reggeli áhítatok... Együtt megyünk a templomba, kijelölt helyünk van...

Aztán október 6-án összetörök a szép idill. Ágyú- és fegyverropogás tölti be a várost és reggelre durva hangokat hallunk. “Davaj csasz!”... a terepszínű kezeslábasok zsebeiben eltűnnek óráink, értékeink.

Sokáig üres az iskola, aztán mégis megindul az élet, szinte semmi nem változott, csak néhányan hiányoznak - a tanárok közül is -, de a szellemiség még változatlan. Imádsággal kezdjük a napot, különböző felekezetűek együtt, egymás hitét megbecsülve, tisztelve. A katolikusoknak több az ünnepük, olyankor természetesen nem jönnek iskolába.

Barátságok szövődnek. Új tantárgyat is kell tanulnunk: tankönyv ugyan nincs, de az orosz nyelv nagyon fontos! Tábláról körmöljük a cirill betűket.

Hiattanórák... aztán negyedikben konfirmációra készülünk. Édesapám tanít. Lelkesen hallgatjuk az oktatást és mélyen átéltem, igaz bűnbánattal vesszük az első úrvacsorát.

A vészfelhők azonban egyre gyorsabban tornyosulnak országunk felett. A politika szelei mind erősebben fújnak és egyesek - a szél miatt, vagy önszántukból, nem tudni - hamar kifordítják köpenyegüket. Új világnézet járja, más az értékrend. A hatalom diktál... Államosítás...

Összerezzenek, a kaleidoszkóp leesett, a csillogó darabkák szétgurultak. Ahogyan jobban megnézem, csak a napfény játszik a porban.

Feltekintek az épületre. Az iskola falán hamarosan tábla hirdeti, hogy itt állt egykor az Orosházi Evangélikus Gimnázium ... reménységünk szerint hamarosan ugyanitt működik majd tovább...

“... mert örökkévaló az Ő kegyelme!”

Fürst Enikő

Hálás köszönettel vettük Szokolay Sándor Kossuth-díjas zeneszerzőtől ünnepünkre készített jeles ajándékát. Mint az előszó-meghívóban jeleztük, Szokolay Sándor zeneszerző “RONDELLUS DEO GRATIAS MANIFESTANS” (No 1.: Zengjen, zengedezzen dicsőítő Hála-Ének! Op.145.) címmel vegyeskarra motettát komponált a következő felirattal.

“Drága édesapám emlékére: az orosházi Madrigál Kórusnak! Hálaadás a Hit megőrzéséért, - az orosházi evangélikusok évfordulóján!”

A motetta szövege:

“Zengjen, zengedezzen dicsőítő hála ének: gondviselő (gondunkat viselő) Isten Őfelségének! Mindenség Úra Istenének!

Ránk nehezült sok veszedelmet elhárított az Úr (nagy) kegyelme!

Istentelen ellenségtől óvta népét!

Bőszült istentelen ellenségtől óvta népét!

Soha el nem fogy az ő kegyelme, soha el nem fogy az istentünk kegyelme!!

Botlásunkból fölségit, elestünkől fölemel minket.

Kisértések özönéből kimentett minket! Könyörületes (nagy) Úristen!

mennyekben lakozó, könyörületes Úristen, Te vezérelj útjainkat.

Te vigyázd minden gondolatinkat, egész életünknek minden napján.

Hogy mindig téged szolgálhassunk! Ezt kérjük Tőled.

Mennyekben lakozó, könyörületes Úristen!

Zengjen, zengedezzen dicsőítő Hála-Ének: gondviselő Úristennek, Mindenség Úra Istenének! Alleluja, Alleluja, Alleluja...”

Tehát ez a mű hivatalosan 1997. szeptember 14-én délelőtt, az ünnepi istentisztelet keretében hangzik el. Meditációra indító szövege van, érdemes elmélyedni a tartalmában.

Köszönjük az Orosházi Madrigál Kórusnak és Pechan Zoltán karnagynak, hogy a nekik dedikált alkotás megtanulását és előadását jó szívvel vállalták.

Az Egyházközség vezetősége

Események iskolánk életéből

A rovatot összeállította:

Jantos Istvánné

Nagy Sándorné

Az 1996/97. tanév, az Orosházi Evangélikus Általános Iskola első éve

Ebben a tanévben úgy kellett megfelelnünk az Úr Jézustól kapott feladatnak, hogy ne csak egy iskolaév munkáját végezzük el tisztelettel és becsülettel, hanem úgy dolgozzunk, hogy az utánunk jövőeknek legyen mire építeni, legyen mire emlékezni, legyen mit követni.

A tanévet a következő igével kezdtük:

“Ne legyenek köztetek szakadások, hanem ugyanazzal az érzéssel, ugyanazzal a meggyőződéssel igazodjatok egymáshoz.” /1 Kor. 1,10/

Arra törekedtünk, hogy kialakuljon iskolánkban olyan felnőtt és gyermek közösség, mely Istennek tetsző, és magán hordozza a keresztyén ember istenarcúságát.

Gyülekezetünk presbitériuma előtt részletesebben is beszámolunk majd a tanév kiemelt eseményeiről. Most itt csak arra van lehetőség, hogy a legemlékezetesebbeket felvillantsuk.

Továbbképzéseink, tapasztalatcserét szolgáló alkalmaink közül kiemelkedett látogatásunk a kispesti “Reménység” keresztyén iskolában.

A tanév folyamán több alkalommal örülhettünk vendégek látogatásának. Közülük Dr. Frenkl Róbert országos felügyelőt és feleségét említjük, aki értékes előadásával gazdagította Lévíta-körünket.

Különösen nagy örömet jelentettek számunkra azok az istentiszteleti alkalmak, ahol az iskola tanulói, a szülők, a nevelők és a gyülekezet együtt ünnepelehetett. Ilyenkor érezhetjük Isten közelségét és szeretetét. Itt köszönjük meg mindazoknak a szolgálatát, akik a gyermek-istentisztelet alkalmait segítik.

Iskolánkban a tanulás nehéz munkáját segíti, irányítja az a lelki nevelés, mely Isten ígéjére épül. Ennek áldása tetten érhető egyházi osztályaink tanulmányi eredményein, magatartásán, a különböző versenyeken nyújtott helytállásán:

- Városi szavalóversenyen 1. helyezett Arany Mihály, 2. helyezett Göböly Anett.

- Városi és országos bibliaismereti vetéikedőn a 3.b és az 5.a osztály vett részt eredményesen.

- Országos bibliai történet mondó versenyen 1. helyezett Mátó Netta lett, a zsűri különdíját Arany Mihály kapta. Ugyancsen a versenyen rajzaikért az 5. osztályosok különdíjakat kaptak.

- A Megyei Éneklő Ifjúság kórusversenyen gyermekeink szereplését dicséret oklevéllel jutalmazták.

- Sportversenyeken - az előző évekhez hasonlóan - jeleskedtek tanulóink. Elsősorban az atlétikai versenyek kiemelkedő szereplői voltak, megyei döntőbe is eljutottak.

- Az idegen nyelv oktatása nemcsak kiemelt területe, hanem szívügye is iskolánkban. Nyelvetek oktató nevelőink eiményszerű programjai szervezték meg az idegen nyelv napját, melyre igen szívesen emlékezünk valamennyien.

- A tanulmányi kirándulások már hagyományos eseményei a tanév utolsó heteinek. Idén először szerveztünk tábort is, melyről külön beszámoló készült. Iskolánk tanulóinak magatartásával, viselkedéskultúrájával összességében elégedettek lehetünk. Ugyanakkor tudjuk, hogy ez elsősorban nem emberi törekvés és igyekezet eredménye. Isten ígéjével és törvényével igyekszünk nevelni, mindenek előtt a Tízparancsolatot tartva szem előtt. Jézus Krisztus megsegítő kegyelme ad erőt, így egyedül Istené a dicsőség.

Álljon itt befejezésül a zárórtekezletre készült igazgatói beszámoló utolsó gondolata:

Eredményekben gazdag, sok-sok programot, munkát tartalmazó tanévet zártunk. Hálat adunk Istennek a sok munkáért, a gyermekekért, akiket ide, a mi iskolánkba vezért, hogy őket nevelve Neki szolgálhassunk. Kérjük a Mindenható Istent, hogy a sok feladat mellé adjon elég időt, türelmet, békességet, hogy tudjunk örömmel szolgálni a következő tanévben is.

“Vakáció” az Evangélikus Általános Iskolában

Az iskolában a tanítás szünetel, de a falak között mégis csend. Gyermekzsivaj helyett munkazaj tölti be a folyosókat és tantermeket: hat tanterem teljes vagy részleges felújítását, a mellékhelyiségek, öltözők festését végzik.

A szokásos nyári munkák mellett nagyobb építkezésbe, bővítésbe foghattunk, mely tovább növeli iskolánk értéket, megjelenési formáját. Hálat adunk Istennek a lehetőségért, és köszönetet mondunk országos és helyi egyházunk vezetőinek segítő támogatásáért.

Iskolánk gazdaságos és takarékos működésének köszönhetően megoldódik égető problémánk: tornatermünk felújítása is.

Jelképesnek is érezhetjük azt a látványt, mely az iskolaépülethez közeledő járókelő elé tárul: Legnagyobb beruházásunk eredményeként mintegy kiemelkedik környezetéből a magas tetővel ellátott evangélikus iskola.

Ebben az évben a tetőszerkezet és annak lefedése készül el. Terveink szerint jövő nyáron kerül sor - második ütemben - a tetőtér belső kialakítására, használhatóvá tételére.

Nagy szükségünk is lesz rá, hiszen 1998. szeptemberétől tervezzük 6 osztályos gimnáziumi osztályunk indítását. Ehhez elengedhetetlenül szükséges a tárgyi feltételek biztosítása, mely ezzel az építkezéssel megoldódik. Négy tanteremmel, egy közösségi teremmel, egy számítógépes teremmel és könyvtárral bővül iskolánk.

A gimnázium indításával kapcsolatos tervező-szervező munka jogi és szakmai előkészítése megkezdődött, sikeres megvalósulásához Isten segítségét kérjük.

Országos Pedagógus Konferencia Orosházán

“Tanítványként tanítani - tanítványok tanítása”

Ezzel a mottóval rendeztük meg városunkban az Evangélikus Pedagógusok IV. Nyári Országos Konferenciáját.

Egyházunk különböző oktatási intézményeiből több mint száz résztvevő érkezett erre az alkalomra. A három nap alatt nagy tudású, széles látókörű teológusok, pedagógusok színvonalas előadásait hallhattuk. Említést érdemelnek mindazok, akik szolgálatukkal bővítették ismereteinket, biztosították a résztvevők lelki - szellemi feltöltődését.

Az előadások sorrendjében: Bill Stevens, a Keresztyén Iskolák Szövetségének magyarországi szakreferense a keresztyén pedagógiáról Madocsi Miklós, a FEBÉ lelkésze a diakóniai munkáról Győri Gábor igazgató lelkész a gyülekezetben végzett gyermekmunkáról Keveházi László ny. lelkész, teológiai tanár Melanchthonról, Germánia tanítójáról Bencze Gábor egyházenész a zenei nevelésről Ribár János esperes a tanítás teológiájáról Csepregi Zoltán teológiai tanársegéd a tanítványság példájáról tartott előadást.

A reggeli és esti áhítatokat Lászlóné Házi Magdolna, Győri Gábor, Kovács László lelkészek tartották, a nyitó és záró istentiszteleten Ribár János esperes szolgált.

Kötetlen programokkal igyekeztünk még emlékezetesebbé tenni az itt eltöltött időt. Volt könyvismertetés vásárlással, gyopárosi kirándulás, helytörténeti ismertető, templomlátogatás orgonamuzsikával, egyházunk ifjúságának szolgálata színvonalas műsorral.

Itt köszönjük meg mindazoknak, aki segítettek az ellátás és szervezés munkáját: lelkészeink, kántorunk, az iskola és óvoda tantestülete, az ifjúság, a gyülekezet tagjainak szolgálatát.

Hisszük és reméljük, hogy a résztvevők megtapasztalhatták ittlétük alatt Isten szolgálatának örömet, és otthonukba térve továbbviszik azt.

Iskolai tábor Piliscsabán

Június 15-22-ig evangélikus iskolánk 58 kisdíákja táborozott szép és kellemes környezetben Piliscsabán, a BÉTHEL Evangélikus Missziói Otthonban.

A gyermekek többsége először töltött hosszabb időt távol szüleitől, de a gyerektársaság és a programok feledtették honvágyukat. Az iskolainál kötetlenebb légkörben alkalmuk nyílt egymást és nevelőiket is más oldalukról megismerni.

A tábor a felüdülésen és szórakozáson kívül hitbeli elmélyülésre is alkalmat adott. A napi rendszeres programba beletartozott a reggeli és az esti áhítat, melyeket főként teológusok tartottak és amelyeknek a témái az IMÁDKOZÁShoz kapcsolódtak. A délelőtti foglalkozásokon a gyerekekkel a Biblia fontos hegyeihez kapcsolódó történetekről és azok üzenetéről beszélgettünk, majd elkészítettük e hegyek makettjeit is. Bizonyára felejthetetlen marad majd számukra a reggeli ébresztő, amikor a gyerekek egy-egy csoportja

énekszóval, gitárkísérettel és madárfüttyel igyekezett társaikat felébreszteni.

A kisdíákok számos kiránduláson is résztvettek, így megismerhették a Dunakanyar főbb látnivalóit. Megnéztük a Visegrádi Fellegvárat, az Esztergomi Bazilikát, meglátogattuk a szentendrei falumúzeumot, ahol hazánk különböző tájegységeinek népi kultúrájával, hagyományával és építészetével ismerkedtünk.

Két túrát is tettünk. Az elsőt egy közeli hegycsúcsra - bemelegítésként -, majd felmáztunk Dobogókőre Dömösről. Sok alföldi gyermek számára ez volt az első hegyi élmény.

Fővárosunkat sem hagyhattuk ki kirándulásunkból. Óriási élményt jelentett tanárnak - diáknak egyaránt, hogy beléphettünk a magyar Parlament épületébe és megcsodálhattuk azt. A Nemzeti Múzeumban hazánk történelmével és a koronázási ékszerekkel ismerkedtünk meg. Módja nyílt a gyerekeknek a nemrégiben felújított gödöllői Grassalkovich Kastélyt is megtekinteni.

A tábori szabadprogramokon a focié volt az első hely, de a gyerekek szívesen vettek részt a zsidó táncházban, a vetélkedőkben és játékokban is.

Az utolsó este táborüzzel búcsúztunk az eltelt egy héttől.

A tűz mellett felelevenítettük a legmókásabb történeteket. A keresztyén táborokból jól ismert “Órangyalos” játék lezárására is ekkor került sor. A játék abból állt, hogy minden tábori tag kihúzott egy nevet, s annak a személynek az őrangyala lett pár napig. Saját személyét azonban nem fedhette fel, titokban, észrevétlenül kellett kedveskednie a védencének. A táborüzzel mellett mindenki elmesélte, hogy milyen kedvességekben volt része, majd felfedték magukat az őrangyalok. A játék sok tanulsággal szolgált, s az is kiderült, sokunknak van még mit tanulnia a szeretet kimutatásában és az apró kedvességek észrevételében, értékelésében.

Tábori életünk néhány fontosabb eseményét fényképeken is megörökítettük. A belőlük készült tabló megtekinthető az iskolában szeptember folyamán.

A FEBÉ Evangélikus Diakonissza Egyesület otthont működtet Piliscsabán /SILO/ mozgáskorlátozottak számára. Ide is ellátogattunk, majd az otthon lakóival együtt vettünk részt a vasárnapi istentiszteleten, melyet Thurnay Béla tartott, s egyben ez volt táborunk záró programja is.

Lelkiekben és élményekben gazdagodva tértünk haza. Úgy gondolom, ez a tábor is erősítette bennünk hitünket és iskolai közösségünket.

Reméljük, mind többen csatlakoznak jövő nyáron táborozó csoportunkhoz.

Bacsurné Nagy Idikó

Gondolatok iskolatörténeti kiadványunk megjelenéséhez

Napjaink forгатagában nem megszokott a múltra való emlékezés. Nem népszerű, sőt olykor kifejezetten negatív kicsengésű, konzervatívnak bélyegzett a mögöttünk lévő időszak felemlegetése. A többség számára lehangoló, kevesek számára igen biztató színben, de az előttünk álló évek boldogulási lehetőségével való foglalkozás a "felülről" is sugalmazott tendenciára. Pedig örökérvényű törvény, hogy a múlt nélkül nincs jövő. Jézus Krisztus megváltó kereszthalála nélkül nem lenne örökéletünk. Őseink hitvalló élete nélkül nem lenne városunk, evangélikus hitünk, iskolánk. Ezért olyan fontos számunkra a nyár elején - kis példányszámban megjelent iskolatörténeti kiadvány, melyet Nagy Sándorné Keller Klára, iskolánk igazgatóhelyettese írt - Az orosházi evangélikus népiskolák múltja, fejlődő jelene és reménybeli jövője - címmel.

Köszönjük egyházközségünk vezetőinek, hogy erkölcsileg és anyagilag is támogatták a kötet megjelentetését - felismerve annak szükségességét és hasznosságát. Ennek köszönhetően a tanév végén bizonyítványuk mellé minden kisdíákunk megkapta ajándékként ezt a könyvecskét, melynek segítségével nem csak az ajándékozás örömét élhették át, hanem a múlt felidézésével, példájával felbecsülhetetlen nevelési lehetőség is iskolánk számára.

Egyházi nevelésünk első pillanatától megfogalmazott célunk volt a régi hagyományok megőrzése, a napjainkban is felhasználható nevelési értékek felhasználása. Ezek azok a gyökerek, melyekkel megkapaszkodva szilárdabban, biztosabban állhatunk úgy, hogy közben szüntelenül Jézus Krisztusra tekintünk. Így el nem eshetünk, hiszen van kötédszánk és van célunk. Isten adja, hogy mindezeket megtaláljuk.

Vagyunk még néhányan, akik a szülői háztól kaptuk és hoztuk az ősök, az elődök iránt érzett tiszteletet, megbecsülést, szeretetet, akik úgy ragaszkodunk, kötődünk szülővárosunkhoz, egyházunkhoz, ahogyan azt szüleinktől, elődeinktől örökségként kaptuk. Ezek közé tartozik e kötet szerzője: Nagy Sándorné Keller Klára. Nincs annál értékesebb adat, ismeret, mint amit az ember otthon, a családi fészék melegében hallott, s megőriz egy életen keresztül. Az így hallottakat egészítette ki szorgalmas, kitaró kutató munkával. A kötet tanulmányozása során ennek köszönhetően látjuk ötvöződni a hiteles adatokat a személyes hangvételű, szívből írt visszaemlékezéssel.

Köszönjük a szerzőnek az értékes tanulmányt, hálát adunk Istennek azért a családjáért, melyben az indítást könyve megírásához megkaphatta.

Reményeink, terveink szerint lesz folytatás. Ez írást nem csak egyszerűen iskolatörténeti kiadványnak szánjuk, hanem egy új sorozat első kötetének. Szeretnénk szép hagyományként megőrizni és továbbvinni az iskolai évkönyvek évenkénti megjelentetését.

Mint mindenben, ennek megvalósulásáért is Istenhez fohászkodunk segítségért.

Szeretettel a szerző munkatársaként, testvéreként:

Jantos Istvánné
/Keresztes Ilona/

Ez is tanítás

Kántorképző tanfolyam Orosházán

"Íme az ajtó előtt állok és zörgetek." Jel 3,20

Ezzel, az Útmutatóban reggeli kiírt igével indult a kéthetes kántorképző tanfolyam első tanítási napja. Két héten át reggel és este voltak áhítatok, valamint nyitó és záró istentisztelet, de a zenén keresztül is Jézus Krisztus kopogtat szívünk ajtaján, hogy bebocsátást nyerve átfőmálhassa mindannyiúnk életét. Ez az ige kegyelem és figyelmeztetés: Isten kegyelemmel fordul felénk, hogy nyissuk meg szívünket előtte és fogadjuk el Jézus Krisztust, de figyelmeztetés is, hogy el ne szalasszuk a bűnbocsánat és az üdvösség lehetőségét.

A tanfolyamon valóban megtapasztalhattuk Isten Szentlelkének munkálkodását köztünk *Szolga Tökés Sándor és Széll Bulcsú* lelkészek szolgálatai nyomán. Sokan mentek el a tanfolyamról más szívvel, mint ahogyan érkeztek. Voltak, akik újra megerősödtek a Jézus Krisztusba vetett hitben.

Orgonát vásároltunk

Csodálatosan tapasztaltuk meg Isten szeretetét, kegyelmét és hűségét az idei tanfolyamon is. Több okból szükségét éreztük annak, hogy legyen egy pedálos gyakorló hangszerünk. Mivel nem kis összeg az ára, elég lehetetlennek látszott. De Isten mégis ajtót nyitott előttünk. Nyár elején Trajtler Gábor egyházzenei igazgató a bajor, kántorképzést támogató szervezet segélyéből följánlott Achtzig kottákat, valamint egy összeget hangszervásárlásra. Ez az összeg csak kiindulási összeg (200.000 Ft.), melyet nagyrészt a helyi Egyházközségnek, kisebb részt a Kántorképző Korál Alapítványának kell kiegészítenie. Így megvásárolhattuk a kétnanuális, pedálos hangszert gyakorló orgonának (és ezzel is kímélhetjük a történelmi értékű nagy orgonánkat), amely kóruskísérőként is fontos szerepet tölthet majd be.

A gondviselés

Zárszóként egy igevers biztatását szeretném megosztani az Orosházi Harangszó olvasóival, melyet Tóth Lenke nénitől kaptam a tanfolyam végén: "Az Úr az én pásztorom, nem szűkölködöm." Zsolt 23,1. Csodálatos ígéret, sok erőt adhat, ha valóban hiszünk Isten szavának. A tanfolyamon sem kellett szűkölködnünk. Az egyre romló gazdasági helyzetünkben hálát adhatunk Istennek, hogy gondviselőnk volt most is. Hisszük, hogy ezt a jövőben is megtapasztaljuk majd. Isten kegyelmébe ajánljuk az idei kántorképző munkánkat is, de a jövődőt is az Ő kezébe tesszük le reménységgel és áldáskérésseel.

Széll Éva kántor

KÖZÉRDEKŰ

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik megértették a kérésünket és 1997. augusztus 17-én részt vettek azon az istentiszteleten, amit a mi templomunkból közvetített a Kossuth Rádió. Örömmel láttuk, hogy nagy létszámú gyülekezet jött össze, és külön köszönetet mondunk azoknak is, akik az istentisztelet után még ott maradtak a templomban, hogy osztozzanak egy család örömeiben, amikor a gyermekük (Fanni) a szent keresztség áldásában részesült. Köszönjük Nánai Mária (szegedi) testvérünknek is a szép kántori szolgálatot ezen az alkalmon, aki szívesen vállalta a kisegítésünket.

KÉRÉSÜNK:

Szeretettel kérjük mindazokat, akik eddig még nem rendezték az egyházfenntartói járuléukat, hogy megértéssel kezeljék ezt a kérdést: az egyházközség elsősorban abból tartja fenn magát, amit a támogatói adnak önként, háromféle formában:

- 1./ istentisztelet után offertórium, amit minden vasárnap hirdetünk
- 2./ egyházfenntartói járulék - a rossz ízű adó szó helyetti helyes fogalom, hiszen valóban az egyház életének fenntartását szolgálja
- 3./ adomány - más néven hálaáldozat, amit támogatóink egy-egy jeles alkalommal adnak az egyháznak

Természetesen pontos és precíz könyvelés van, minden forintról hivatalos elszámolás készül, tehát minden bevételi és kiadási tételről pontosan számot tudunk adni. Negyedévenként az un. számvéviszék ellenőrzést tart Pataki Etelka szvsz elnök vezetésével.

Természetesen önkéntes mindez, és tájékoztatásul közöljük, hogy az országos átlag, amit központilag is javasolnak nyugdíjasok esetében havi 100.- Ft (évente 1.200.- Ft.)

doigozók esetében havi 200.- Ft. (évente 2.400.- Ft)

Természetesen ezt rugalmasan kell kezelni, hiszen az anyagi gondokkal küzdő kisnyugdíjasok (akiknek csak havi 8-10 ezer forintja van) kevesebbet fizetnek, vagy akár jelképes összegre csökkenthető a támogatás; akik viszont jól keresnek, támogathatják ezt az ügyet nagyobb összeggel is.

Itt hívjuk fel a figyelmet, hogy az adományok, illetve az alapítványaink javára befizetett összegek csökkentik az adót (hivatalos igazolást adunk). Az adományok összegéből 30% visszaigényelhető.

TÁJÉKOZTATÓ a finn ügyünkről

Türelmes szeretettel adunk tájékoztatást gyülekezetünk finn testvér-gyülekezeti kapcsolatának anyagi vonatkozásáról, tekintettel arra, hogy meglepő rosszindulatról tanúsokódó hírek futottak be Hivatalunkhoz - nyilván a régi, sajnálatos eseményeket elfelejteni nem tudóktól eredően. A rosszul tájékozott oivasótói felebezuunk a jöi tájékozott oivasóhoz és kérünk mindenkit, egyszer s mindenkorra felejtse el, mint rossz álmot, az évekkkel ezelőtti rendkívül szomorú un. "finn ügyet", hiszen a finn testvéreinkkel is sikerült tisztázni mindent és újra zavartalan a testvér-gyülekezeti kapcsolatunk. Beszámoló az anyagi vonatkozásról:

Értesültünk róla, hogy - számunkra névtelenek - kijelentették, miért kell egyeseknek a gyülekezet pénzén dőzsölve finneket fogadni, közben az idősekre nincs pénz. Kettős tudatlanság, információhiány van a mondat mögött:

1./ Gyülekezetünknek 24 tagú un. finn-csoportja van; ez a csoport 1996. nyarán Tamperében járt, és hazaérkezte után megkezdte az előkészületet az idej finn delegáció fogadására. Pénztárost választottunk Bánki Horváth Jolán testvérünk személyében, aki a csoport tagjaitól minden hónapban 1.000.- azaz egyezer forintot gyűjtött be 10 hónapon keresztül, ami azt

jelenti, hogy ez a 24 résztvevő 10 hónap alatt 240.000.- forintot adott össze a saját zsebéből, hogy méltóképpen fogadhassa a gyülekezetet a finn vendégeit. Pénztárosunk az összeget folyamatosan kamatoztatta, így az összeg 254.000.- Ft-ra rúgott.

Ezen kívül: pontosan felmértük, hogy hol, mikor és mennyiért ebédeltünk vagy vacsoráztunk a finnekkel, és minden magyar résztvevő még külön befizette a saját fogyasztását, még ez az összeg sem terhelte azt az összeget, amit egyébként az érintett vendégfogadók már eleve befizettek. Így kerekén 315.000.- Ft-ot adott össze ez a kis csapat.

Ezen kívül: mindenki szeretettel ellátta a saját vendégét, s gondoskodott azokról az ékezésekről, amelyek nem közősek voltak (pl. a reggeli vagy kávézás), s ez is bizonyos kiadással járt.

Kedves ajándékot kaptunk a finnektől: computerhez nyomtatót, valamint jelentős anyagi támogatást is, offertórium és adomány formájában (mintegy 300.000.- Ft értékben).

Mindezt azért közöljük, hogy a régi reflexekre építő rágalmozók előtt tiszta legyen, szó sincs arról, hogy a gyülekezet pénzt költött volna a vendégeket ellátó kis közösség.

2./ Az sem igaz, hogy nem törődünk az idősekkel, hogy erre nincs pénz, mert 1996. októbere óta diakóniai munkása van a gyülekezetnek (világi nyelven szociális munkás), aki szorgalmasan járja az időseket, segítő szeretettel és készséggel. Teljes állásban foglalkoztatjuk Vági Lászlóné Ilonkát, s bárkinek kérése van, hogy tartsuk számon, jelentenie kellene a Hivatalunkban, hogy megnézzük, mit tehetünk érte.

Felhívjuk a figyelmet a következő Jézus-i kijelentésre, amit Máté evangéliuma 12. fejezetének 34 és 36-37. verseiben (Mt 12,34.36-37.) olvashatunk: **"Mert amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj... De mondom nektek, hogy minden haszontalan szóról, amelyet kimondanak az emberek, számot fognak adni az ítélet napján: mert szavaid alapján mentenek fel téged és szavaid alapján marasztalnak el téged."** - mondta a Názáreti Jézus.

***

A kicsit is meg kell becsülni.

Országos napilap augusztus 19-én örömmel tette közzé, hogy - gazdasági fejlődésünk eredményeként - július hónapban 0,1%-os fogyasztói árcsökkenés volt, s ez biztató is lenne. De augusztus 20-án reggel a rádióban hangzott el, hogy 10%-os kenyérár emelésre kerül sor, s egy másik forrásból megtudhatjuk, hogy az előző esztendő augusztusához képest a hal ára 66%-kal lett drágább, a sertés 33%-kal, a tej 27%-kal, a tojas 26%-a, a baromfi 26%-kal, a fűtés-világítás pedig 27%-kal lett drágább. A kicsit meg kell becsülni, a nagy meg nem számít. No comment.

***

Örömmel jelentjük, hogy 1997. szeptemberétől egyházmegyei és gyülekezeti segédlelkésként kapunk a most végzett Skorka Katalin testvérünk személyében. Tótkomlóra is segédlelkész érkezett augusztus 15-től Blatniczky János - szintén most végzett - testvérünk személyében.

Ifjú szolgatársaink életére és szolgálatára Isten áldását kérjük.

ERJÉ

HAJNALI - i HÍREK

Jézus átölelte a kisgyermeket és kezét rájuk téve megáldotta őket.
(Mk. 10,16.)

A fenti igében fejeződik ki óvodánk mindennapjainak története, hiszen Urunk szeretetét és kegyelmét érezzük nap-nap után. Néhány információn keresztül szeretném bemutatni az eltelt fél év legfontosabb történéseit a következőkben:

Az év elején még komoly anyagi gondjaink voltak, de végül Egyház-községünk vezetői és a Művelődési Minisztérium államtitkárnak közreműködésével mégsem kerültünk működéskeptelen helyzetbe. A gondok között nagyon jó érzés volt, hogy munkatársainkkal együtt, közös imádságba vittük Urunk elé a nehézségeinket. Ez a tény igazi közösségformáló erőt jelentett a számunkra.

De voltak és vannak örömeink is. A Bajor Egyház képviselője Sabina Wiegmann lelkész az evangélikus óvodánkat segíti itt tartózkodása során. Óvodánkat kiemelten támogatja anyagilag, és szakmailag is. Így került sor májusban a Bajorországi valláspedagógiai professzor és kísérője az egyháztanácsos Úr látogatására. Öröm volt a számunkra, hogy az óvodánkban folyó egyházi nevelésről nagy elismeréssel nyilatkoztak. Ennek a kapcsolataifelvételnek úgy tűnik lesz a továbbiakban folytatása is. Júniusban a beiratkozás idején mindig nagy izgalommal várjuk a leendő kiscsoportosokat. Az idén 71 meghívót, értesítőt küldtünk az evangélikus óvodáskorú gyermekek részére. Sajnos csak mintegy 10-12 szülő hozta gyermekét óvodánkba a hívásra. Ez a tény nagyon elszomorít bennünket, és szüntelen imádságra készítet, kérve Urunkat, hogy minél több szülőt és gyermeket vezessen hozzánk. Úgy érezzük az eltelt hat egyházi nevelési év pozitív visszajelzései önmagukért beszélnek. Várjuk a Kedves Szülőket, hogy személyesen győződjenek meg arról milyen munkát végzünk. Az idei tanévet szeptemberben 5 csoportban, mintegy 145 gyermekkel kezdjük el. Nagy örömet jelent nekünk, hogy lesz tornatermünk az egyik csoport-szobából. Így a gyermekek lelki- hitbeli nevelése a testi képességek maradéktalan fejlesztésével egészülnek ki. Hiszen a teljes embert neveljük. Az idei tanévben folytatjuk a zenei nevelés további lehetőségeinek kiaknázását is. Szeretnénk vidám kiegyensúlyozott, szívesen éneklő, mozgó gyermeket "Jézushoz vinni".

Munkánkat Teremtőnk előtti felelősséggel végezzük és ez nagy feladat mindnyájunknak. Fények és árnyékok kísérnek bennünket a mindennapokban, de hála Krisztusnak, a VILÁG VILÁGOSSÁGA VELÜNK VAN!

Révészné Tóth Ertsébet
óvodavezető

Orosházi Harangszó- Kiadó: Evangélikus Egyházközség,
5900 Orosháza Thék Endre u. 2. Felelős kiadó Ribár János
lelkész, esperes. Társzerkesztő: Győri Gábor igazgató lelkész,
Koszorús Oszkár presbíter.
Készült az INICIALE BT. nyomdájában, Orosháza.

KÖSZÖNETTEL OLVASTUK

az Orosházi Élet 1997. augusztus 8.-i száma 7. oldalán található "Tisztelettel: Lakatné" aláírási levelet. Egy kitűnő orvos rendkívül izgalmas tanulmánykötetének címét juttatja eszembe a téma: "A Minden és a Semmi határán" - kötetet.

"A napjainkban zajló második technikai-tudományos forradalom az emberiség második tűzgyújtása; elérkeztünk a minden és a semmi határára. Ahhoz, hogy ez a tűz ne égessen el bennünket, hogy létünk ne hulljon a semmibe, hogy ne egy új, mindennél pusztítóbb középkor virradjon ránk, hanem egy új reneszánsz, az embernek morális lényvé kell válnia." (írja az előszóban Földesi József).

A kötet szerzőjének a neve: Dr. Antalóczy Zoltán, aki orvosként a következő diagnózist állítja fel:

"Napjainkban nem csupán a beteg, de az egész társadalom diszharmonikus. Lelkében beteg az egész nemzet." Rengeteg adalékot szolgáltat ennek a lapidáris tételnek az alátámasztására. Legfőbb témája nem az ún. "erkölcsstelenség", hiszen jelenlegi szellemi-lelki állapotunkban az még majdnem pozitív képletnek lenne tekintendő, hanem a "moral insanity" jelensége okoz fejtörést. Moral insanity: erkölcs nélküli... Olyan ember, aki már nem is érzi, hogy ősi érték, vagy ősi rend ellen vét. Amikor valaki még tudja, hogy erkölcstelenül lop, hazudik, sikkaszt, csal, rágalmoz, gyanúsít, csúsztat, kifogat stb. - és közben még csak lelkiismeretfurdalása sincs, eljutott az erkölcs nélküli állapotba, aminek következményei beláthatatlanok, de megvalósulnak, ha nem következik be hazánkban egy pozitív töltetű szellemi forradalom. Végzetes tévedés azzal hinni, hogy a gondolkodás, hit, vallás, erkölcs magántügy, - éppen az a drámai ebben az életben, hogy mindennek következménye van. A XX. század szellemi arculatának egyik félelmetes következményekkel járó tétele volt az "ember állati eredete", s ilyen tételek tokosodtak be a XX. századi tudatba, hogy az "ember szerszámot készítő állat", "csupasz majom", "felegyenesedett emlős", stb... - és a front-mészárszékeken, a náci KZ-ben és a szovjet Gulágon nagyon sok millió embert mészároltak le, mint egy állatot, büntetlenül.

Ilyen és hasonló gondolatokkal foglalkozik Dr. Antalóczy Zoltán.

Nemzetünk helyzetét nem szabad nem látnunk. Lehet, hogy közhely az alkohol, a drog, az öngyilkosság, a lelki vákuum, a gátlástalan és rapid meggazdagodni akarás, lehet hogy közhely, hogy rohamosan fogyunk... de ez nagy fájdalom azoknak, akik szeretik ezt a hazát, ezt a népet, azoknak, akik szívből és könnyörögve éneklék a Himnuszt... Miért nincs rajtunk áldás?

Amig nem értjük meg, hogy honnan és kitől jöhetne ez az áldás, addig nem is lesz.

Természetesen alkotmányos jog a polgári temetés, a kereszttség szentségének elvetése, Isten igéjének a semmibe vétele, - de nekünk mégis fáj, hogy igen sokan elszakadtak Istentől, mert tudjuk, hogy az élet kettős kimenetelű. A "semmi" nincs is, mert létezni sem tud. Mindig valami van. Középkorolás szinten is közismert, hogy "semmi sem veszik el, csak átalakul" - az emberi lélek sem tud semmivé válni, pusztán dimenziót vált. Elég régen foglalkozom a reanimációs kutatásokkal, hogy ebben a tekintetben legyenek megalapozott, több mint feltevéscim. Természetesen önmagában véve az egyházi temetés nem üdvözít és a polgári nem jelent feltétlenül örök kárhazatot, ezzel tisztában vagyok, ennek még a feltételezése és felvetése is komoly hiányosságokra utal, de súlyos szindróma, amit nem figyelembe venni a lelkipásztori felelősség hiányára utal. "Mindannyiónkban meg kell jelenünk Krisztus ítélőszéke előtt..." (2. Kor 5,10) - és ez nem fenyegetés, ez tény. De az egyéni felelősségen túl a lelkipásztorok "öröllő felelőssége" nehezedik ránk. Ezekiel próféta 33. fejezetében félelmetes igazság áll: ha egy öröllő nem figyelmeztet a veszélyre, az pusztulást hoz a népre; az embert "a maga bűne érte utol, de vért az öröllőtől kérem számon." - ha nem figyelmeztetett!

Ribár János esperes / Szerkesztő